

16

Mit bontanak le és mit építenek újjá a Várban?

Budapest ostrománál a leg-súlyosabb sebeket a Vár szenvedte. Tömegével pusztultak el ennek a kerületnek műemlékei, régi és modern épületei és most folynak a munkálatok a Vár korhű újjáépítésére. Külön bizottság alakult azzal a feladattal, hogy a helyreállításnál a legmesszebbmenően figyelembe vegyék a történelmi szempontokat és az újjáépítés során ne essenek az elmúlt idők hibáiba, amikor a középkori eredetű házacsák mellé kárívoan modern épületeket emeltek. A Vár-bizottság most van újjászervezés alatt és irányításával szeptember elsejére készen lesz a Vár területének újjáépítési terve. Az egykori királyi palota és a Szent György-tér helyreállítási terveit a MATI, a Vár egész területének általános beépítési, illetve újjáépítési terveit a FÖTI készíti.

A legmesszebbmenően megőrzik a Vár műemlék-jellegét és az egyes épületeket a koruknak megfelelő stílusban állítják helyre. A romos épületek megvizsgálásakor 200 olyan épületet fedeztek fel, amelyek a török hódoltság előtti időkből származnak. Lebontják azokat az utóbbi években keletkezett épületrészeket, amelyek nem illenek a környezetbe és a Vár képét rontották. Így többek között a régi belügyminisztérium *országházutcai* négyemeletes épületéből a felső két emeletet már le is bontották, most folyik a nagy épülettömb befedése. Az Országház-utca és az Uri-utca között egy új utcát

nyitnak, a minisztérium épülete mellett.

A levéltár és a minisztériumi épületek

Az Uri-utca végén, a Nádortéren, a Mária Magdolna-templom mellett kis piazzettát alakítanak ki. Lebontják az Országos Levéltár sokat kifogásolt, kéményt álcázó tornyát és a központi fűtés kéményét az épületen belül vezetik. Egy emelettel alacsonyabb lesz a volt honvédelmi minisztérium székháza is, a Szent György-téri fronton.

A Vár újjáépítése kapcsán megváltozik Habsburg József egykori főhercegi palotájának külső képe is. A híres Korbes és Giergl-alkotta palota elé szinte kulisszaszerűen építettek annakidején egy szecessziós homlokzatot, amelyet most le fognak bontani és eredeti állapotában állítják helyre az épületet. Lebontják a volt főhercegi palota nagyterjedelmű szecessziós kerítésfalát is, a területet beépítésre használják fel. A palota mögött megnyitják a közönség számára a bástyasétányt, amely így egész a Fehérvári-kapuig meghosszabbodik. A sétányt híddal kötik össze a Fehérvári-bástyával. Eddig a bástyának ez a része a „főhercegi“ parkhoz tartozott és mindenki elől el volt zárva.

A várbeli lebontott külügyminisztériumi palota helyére is új, a környezethez illő épületet emelnek, hogy ezzel a Hunyadi János-út betorkollási helyét és a valamikor itt fennállott „Vízkapu“ érzékeltessék. Stílusos épületet terveznek a Szent-háromság-térre, a volt barakiskola telkére is. Olyan épületet fognak itt emelni, amely biztosítja a tér architektonikus képét.

Feltárják Zsigmond palotáját

A Vár újjáépítésével függ szorosan össze a Zsigmond-korabeli régi királyi palota maradványainak feltárása és hozzáférhetővé tétele. A Fővárosi Középkori Múzeum, mint köztudomást, egy idő óta egyre eredményesebb ásatásokat folytat és már napvilágra hozta Zsigmond király palotájának nagy lovagtermét, a Várkápolna épületének részeit és az István-torony alapjait. Ezek a leletek hatméteres földréteggel voltak betemetve, egyes helyeken azonban a föld felszínén pihenek a régi királyi palota épületrészei, amelyekre csak ráépítették az új palota díszreit. Sok helyen több méter magas falak kerültek elő, megtalálták a kápolna teljes épésében lévő boltozatos részeit is, kőrácsos ablakaival együtt. Az amúgy is sérült Hausmann-féle déli lépcsőzet lebontásával a Zsigmond-korabeli királyi palota további épületszárnyait fogják feltárni és előbukkannak a középkori erődrendszer maradványai is. Megtalálták a déli rondellából nyugatra vezető út kapuját és a felvonóhid nyomait. A feltárás során mindenütt helyreállítják a középkori királyi palota eredeti talajszintjét, bemutatják a Vár eredeti védelmi rendszerét. Mindez ma hatméteres földtőlésben fekszik, de a helyreállítás olyan formában fog történni, hogy a látogatók lépcső nélkül közelíthessék meg ezeket a történelmi romokat. Miután a leletek egy jókora része a mai királyi palota épülete alatt van, az itt lévő romok feltárását és bemutatását olyan formában tervezik, hogy a királyi palota jelenlegi épületét mintegy 70 méter hosszúságban lábra állítják és ezek alatt tárják fel és őrzik meg az utókor számára a Zsigmond-korabeli palota eredeti külső falazatát.